

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τήν Τρίτην, 20^{ήν} Ἰουλίου/2^{αν} Αὐγούστου 2022, ἐωρτάσθη ὑπό τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἑορτή τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου, ἥτοι τοῦ ἐκ θέσβης καταγομένου.

Κατά τήν ἑορτήν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ἀντλοῦσα ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, κυρίως ἐκ τῶν βιβλίων τῶν Βασιλειῶν, ἀλλά καί ἐκ τῆς Καινῆς, ἐκ τῶν Εὐαγγελίων καί ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου, ἀναμιμνήσκειται ὅτι ὁ προφήτης Ἡλίας εἶναι «ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος, τῶν προφητῶν ἡ κρηπὶς, ὁ δεύτερος Πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ», εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος «ἀποδιώκει νόσους καί καθαρίζει λεπρούς», ὁ καταρρίψας διὰ τῆς προσευχῆς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καί κατασφάξας τοὺς Ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης τοῦ ἐν τῷ Καρμηλίῳ ὄρει θυσιαστηρίου, ὁ μὴ θανὼν ἀλλ' ἀναληφθεὶς ἐπὶ πυρίνου ἄρματος εἰς οὐρανοὺς καί ἐπιρρίψας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἐλισσαῖον, ὁ ὁποῖος περιεπάτησεν ἐπ' αὐτὴν καί διέσχισεν τὸν Ἰορδάνην.

Πρὸς τιμὴν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐτελέσθη εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν αὐτοῦ, τὴν κειμένην μεταξὺ Ἱεροσολύμων καί Βηθλεέμ, Ἐσπερινός ἀφ' ἑσπέρας καί θεία Λειτουργία τὴν πρωΐαν, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καπιτωλιάδος κ. Ἡσυχίου, συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου, Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων, τοῦ Ἀρχιμανδίτου π. Μελετίου, τῶν ἐφημερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου π. Φάραχ καί π. Χάδερ καί ἄλλων Ἀραβοφώνων Πρεσβυτέρων ἐξ Ἱεροσολύμων, Βηθλεέμ, Μπετζάλλας καί Χωρίου τῶν Ποιμένων, ψαλλούσης τῆς χορωδίας τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου καί μετεχόντων πιστῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνω πόλεων, παρουσίᾳ τῆς ἐκπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου κ. Ζαχαριουδάκη Χριστίνης.

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ προεξάρχων Ἀρχιερεὺς Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ἡσύχιος ἐξεφώνησε τό κήρυγμα τοῦ Μακαριωτάτου, ἔχον ὡς ἔπεται:

“Χωρητικόν δοχεῖόν σε, θείου Πνεύματος ἔγνωμεν, ἄγγελον ἐν γῇ, πῦρ ζήλου θείου πνέοντα, δυσσέβειαν τρέποντα, καί βασιλεῖς ἐλέγχοντα, χρίοντα προφήτας, Ἡλιοῦ καί αἰσχύνης, συγκόπτοντα μαχαίρᾳ, ἱερεῖς· διὰ τοῦτο, βοῶμέν σοι· Μελλούσης ἡμᾶς αἰσχύνης ρῦσαι», ἀναφωνεῖ ὁ ὕμνωδός τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί καί προσκυνηταί,

Ἡ πανέορτος μνήμη τῆς ἐν οὐρανοὺς πυρφόρου ἀναβάσεως τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου, συνήθροισεν ἡμᾶς σήμερον ἐν τῷ πανσέπτῳ Ναῷ, ἵνα εὐχαριστιακῶς δοξάσωμεν τῷ τοῦτον δοξάσαντα Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας διακρίνεται διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα ἔνθεον καί κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον αὐτοῦ, ὡς διατυπώνει τοῦτο ὁ ὕμνωδός αὐτοῦ λέγων: «Ἡλίας ὁ ζηλωτής καί τῶν παθῶν αὐτοκράτωρ... οὗτος γάρ ἐν σώματι ἄγγελος καί ἄσαρκος ἄνθρωπος δέδεικται τοῖς κατορθώμασιν...».

Τά ποικίλα κατορθώματα τῆς προφητικῆς δράσεως τοῦ Θεοβίτου Ἡλίας κατέστησαν αὐτόν «Ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ» κατά τήν μαρτυρίαν τῆς εἰς Σαρεπτά τῆς Σιδωνίας χήρας γυναικός: «Καί εἶπεν ἡ γυνή πρός Ἡλιοῦ· ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι σύ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καί ῥῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν», (Γ΄ Βασιλ. 17,24). Τοῦτο ἐξ ἄλλου ἐπιβεβαιοῖ καί ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς λέγων περί Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου: «καί αὐτός (ὁ Ἰωάννης) προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καί δυνάμει Ἡλιοῦ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καί ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαόν κατεσκευασμένον», (Λουκ. 1,17).

Ἑρμηνεύοντες τό χωρίον τοῦτο, ὁ μέν Ζιγαβηνός λέγει: «Πνεῦμα μέν ὠνόμασε [ἡ Γραφή] τό πνευματικόν χάρισμα, δύναμιν δέ τήν ἐνέργειαν. Λέγει γοῦν, ὅτι καί τό χάρισμα καί τήν ἐνέργειαν ἔξει τοῦ Ἡλιοῦ». Ὁ δέ Ἰωριγένης ἐπισημαίνει: «Οὐ γάρ ἐν ψυχῇ Ἡλιοῦ φησιν· οὐ γάρ ἦν μετεμψύχωσις. Ἀλλ’ ἐν πνεύματι καί δυνάμει Ἡλιοῦ. Ἦν γάρ ἐπὶ τόν Ἡλίαν πνεῦμα καί δυνάμεις, εἴτ’ οὖν πνευματικόν χάρισμα, ὥσπερ καί ἐπὶ ἕκαστον τῶν προφητῶν. Τό οὖν πνεῦμα, ὅπερ ἦν ἐν Ἡλίᾳ, γέγονεν ἐν Ἰωάννῃ... τό ἐν πνεύματι... ἐν τῷ προφητικῷ λέγει χαρίσματι».

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος ἐπικαλεῖται ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ τόν Προφήτην Ἡλίαν ὡς παράδειγμα τῆς δυνάμεως τῆς προσευχῆς λέγων: «Πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθής ἡμῖν, καί προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μή βρέξαι, καί οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτούς τρεῖς καί μῆνας ἕξ· καί πάλιν προσηύξατο, καί ὁ οὐρανός ὑετόν ἔδωκε καί ἡ γῆ ἐβλάστησε τόν καρπόν αὐτῆς», (Ἰακ. 5, 16-17).

Ὁ Συναξαριστής τοῦ μεγαλυνύμου προφήτου ἡμῶν λέγει ὅτι «ὁ ὑπέρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ζῆλος τοῦ Ἡλιοῦ συγκρίνεται πρός τό πῦρ· καί ὁ λόγος αὐτοῦ εἰς διδασκαλίαν καί ἔλεγχον πρός λαμπάδα καιομένην· ἐκ τούτου ἔλαβε καί τήν ἐπωνυμίαν ζηλωτής». Κινούμενος ὑπό τοῦ ἐνθέου αὐτοῦ ζήλου ὁ Ἡλίας ἤλεγξεν αὐστηρῶς τήν ἀσέβειαν, δηλονότι τήν εἰδωλολατρίαν, ἀλλά καί τήν παρανομίαν τῶν ἀρχόντων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ.

Ἀξιοσημεῖωτον τό γεγονός τῆς ὑπό τοῦ δικαίου Ἡλιοῦ καταβιβάσεως πυρός ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τό Καρμήλιον Ὅρος, ἔνθα κατέκαυσε τήν πρός τόν Θεόν θυσίαν αὐτοῦ, ἐνώπιον παντός τοῦ λαοῦ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ Ἁγίαι Γραφαί: «καί ἀνεβόησεν Ἡλιοῦ εἰς τόν οὐρανόν καί εἶπεν...· ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου ἐν πυρί, καί γνώτω ὁ λαός οὗτος, ὅτι σύ εἶ Κύριος ὁ Θεός καί σύ ἔστρεψας τήν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω. Καί ἔπεσε πῦρ παρά Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καί κατέφαγε τά ὀλοκαυτώματα ... καί τούς λίθους καί τόν χοῦν ἐξέλειξε τό πῦρ· καί ἔπεσε πᾶς ὁ λαός ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καί εἶπον· ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεός, αὐτός ὁ Θεός», (Γ΄ Βασιλ. 18,35,37,38,39).

Προσέτι δέ ὁ Θεοπέσιος Ἡλίας ἔσχισε τό ρεῦμα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καί διέβη αὐτός καί ὁ μαθητής αὐτοῦ Ἐλισσαῖος διά ξηρᾶς καί ἐν ᾧ συνελάλει μετ’ αὐτῶν ἀρπαγεῖς αἰφνιδίως ὑπό πυρίνου ἄρματος ἀνελήφθη «ὡς εἰς τόν οὐρανόν, τούτέστιν εἰς τόν ἀέρα καί ἐκεῖθεν εἰς τόπον, ὅπου μόνον ὁ Θεός γνωρίζει», (Δ΄ Βασιλ. 2,11).

Καί τοῦτο, διότι, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής: «Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τόν οὐρανόν, εἰ μή ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου», (Ἰωάν. 3,13).

Ὁ προφήτης Ἡλίας, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν μεταξύ τῶν

προφητῶν καὶ τῶν δικαίων τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, δηλονότι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁρθῶς ἐλέχθη ὅτι οὗτος ὁμοιάζει μέ τας μεγάλας προσωπικότητας τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Προδρόμου καὶ θεωρεῖται τύπος Χριστοῦ. Ὁ Ἡλίας ἐμφανίζεται μετὰ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ ἐν τῷ ὄρει Θαβώρ. Ὁ Ἡλίας καὶ ὁ Πρόδρομος ἀναγνωρίζονται ἀμφοτέροι θερμοὶ καὶ αὐστηροὶ κήρυκες μετανοίας.

Ὁ Θεοβίτης Ἡλίας μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Προφήτου Μαλαχίου ὡς κήρυξ μετανοίας πρὸ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ: «καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεοβίτην, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρός πρὸς υἱόν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἐλθὼν πατάξω τὴν γῆν ἄρδην,... λέγει Κύριος Παντοκράτωρ», (Μαλαχίου 4, 5-6).

Ὁ Θεοπέσιος Ἡλίας, ὡς πολλάκις ἐπεβεβαίωσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, θά ἔλθῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ὅπως ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής κατὰ τὴν πρώτην παρουσίαν «ὁ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλιοῦ», (Λουκ. 1,17), ἵνα ἐπιστρέψωσιν καρδίας τέκνων ἐπὶ πατέρων διὰ τοῦ κηρύγματος τῆς μετανοίας, (Πρβλ. Ματθ. 13, 13-17 καὶ Ματθ. 11, 2-14).

Ἑρμηνεύων τούς ὡς ἄνω λόγους ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει: «Ὡσπερ ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, διεκήρυττε λέγων: ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ (Ματθ. 3,3), οὕτω καὶ ὁ Θεοπέσιος Ἡλίας ἐγγύς ὄντα [τὸν Κύριον] διακηρύττει τότε, καὶ ὅσον οὐδέπω παρεσόμενον [= ἐν ᾧ ἀκόμη δέν ἔχει ἔλθει], ἵνα κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ».

Ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, οἱ τιμῶντες τὴν πάνσεπτον μνήμην τοῦ ἁγίου Προφήτου Ἡλιοῦ, τοῦ Θεοβίτου, τοῦ ἔχοντος μεγάλην παρρησίαν παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, παρακαλέσωμεν τὴν μεσιτείαν αὐτοῦ σὺν ταῖς πρεσβείαις τῆς Ὑπερευλογημένης Δεσποίνης Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ μετὰ τοῦ ὑμνωδοῦ εἴπωμεν: «Ρήματι ζῶντι ἔκλεισας, οὐρανὸν ὑετίζοντα, ρήματί σου νῦν, πνευματικῶ διάνοιξον, τὰς πύλας μοι δέομαι, τῆς μετανοίας Ἁγιε, πέμπων τῇ ψυχῇ μου, κατανύξεως ὄμβρους, καὶ σῶσόν με βοῶντα· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, Χριστόν εἰς τούς αἰῶνας».

Ἀμήν, ἔτη πολλά!”

Τὴν Ἀρχιερατικὴν Συνοδείαν καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ἐδεξιώθη εἰς τὸ ἡγουμενεῖον ὁ φίλεργος καὶ ἐπιμελής ἐπιστάτης τῆς Μονῆς Μοναχός Ἀχίλλιος τῇ δέ μεσημβρίᾳ παρετέθη τῇ Ἀρχιερατικῇ Συνοδείᾳ ἐόρτιος τράπεζα.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας